

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus XVI. De Excommunicatione minori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

niter officium Ordinis sacri, quem habet, ut constat ex c. 1. de sent. & re iudicata, ibi: *Si suspensione durante damnabiliter ingesserit se divinis, irregularitatis laqueo se involvet;* id, quod etiam habetur in c. 1. h. t. in 6. ibi: *Si contingeret, eos sic suspensos divina officia exequi sicut prius, irregularitatem non effugient juxta Canonicas Sanctiones;* item c. 15, cui, 20. eod. in 6. Sic Hurtado loco cit. quibus addit Bauny de censur. tract. 1. q. 10. etiam de illo, qui tale quid coram se exerceri scienter imperat. Hæc tamen intellige de re ipsa censurato; non eo, qui solum talis putetur.

2015 Nota autem, hanc irregularitatem esse reservatam Papæ, licet excommunicatio esset ab inferiore Prelato per cit. c. 1. de sent. excommunicatio in 6. ibi: *Super qua non nisi per Summum Pontificem poterit dispensari.* Procedit autem hæc poena excommunicati, si divinis se ingerat, si ligatus sit excommunicatione majori. Nam de hac simpliciter accepta textus loquitur; qui enim in excommunicatione minori celebrat, ob hoc non fit irregularis. Sic Bauny loc. cit. t. 1. q. 10. & probabilius intelligitur de exercitio officii, quod ab Ordinibus pendet; & solum infligit poenam propter talem actum *presumptuose*, ac *temerè* exercitum.

ARTICULUS XVI.

De Excommunicatione minori.

2016 **E**Xcommunicatio minor est censura Ecclesiastica, quæ propter communicationem cum excommunicato contracta privat usu passivo Sacramentorum, ac participatione beneficiorum Ecclesiasticorum; sic Bauny de cens. t. 5. D. 6. q. 1. patet ex c. *Si celebrat*, de Cleric. excommunic. ministr. Incurritur etiam ab Episcopo communicante otiosè cum excommunicato vitando, esto denunciatus sit ab ipso; Barbosa in c. *cum desideres*, hic n. 4. Inter ejus effectus primus est, amittere jus passivum recipiendi Sacramenta; secundus, excludere ab electione passiva ad beneficium, quatenus, si electio talis excommunicati fiat, irritanda est, ut patet ex c. *Sic celebret*, de excommunic. ministrante; ubi Gregorius IX. sic loquitur: *Si celebret à minori excommunicatione ligatus, licet graviter peccet, nullius tamen notam irregularitatis incurrit, nec eligere prohibetur, vel ea, quæ ratione jurisdictionis sibi competunt, ex-*

ercere. Si tamen scienter talis electus fuerit, ejus electio est irritanda. pro eo quod ad suspensionem eorum eligitur, à quorum perceptione, a sanctis Patribus est privatus. Peccat autem conferendo Ecclesiastica Sacramenta, sed ab eo collata virtutis non caret effectum, cum non videatur à collatione, sed participatione Sacramentorum (quæ in sola consistit perceptione) remotus. Dummodo non in contemptum Ecclesiasticae disciplinae, videlicet contra prohibitionem Superioris, communioni excommunicatorum pertinaciter se ingererit: in quo casu est anathemate feriendus.

Not. tamen 1. quod excommunicatio minor directè privet solum jure passivo recipiendi Sacramenta; & tantum indirectè jure passivo recipiendi beneficia; ideo enim privat illo, quia privat receptione Sacramentorum, ad quam beneficium saltem remote ordinatur, quia ordinatur ad celebrationem, ac proinde ad suspensionem ordinum, & Eucharistiæ; Sic Hurtad. D. 14. diff. 1.

Not. 2. mutuum communicationem fidelium, & excommunicati (ob quam solum nunc contrahitur excommunicatio minor, ut notat Hurtado cit. D. 16. n. 1.) prohibitam esse, ut vult Hurtad. D. 11. diff. 2. n. 5. intuitu ac virtute religionis; ac proinde esse peccatum oppositum religioni, quod Hurt. vocat peccatum irreligiositas; facta enim prohibitio est in odium excommunicati, tanquam indigni communicatione fidelium, qui sunt membra Ecclesiæ.

Not. 3. Suspensionem Sacramentorum in excommunicatione minori illicitam esse, cum violat prohibitionem Ecclesiæ; & quidem, ut vult Hurtado D. 16. Diff. 1. n. 2. mortaliter, ut habetur ex textu in c. *si celebrat*, de quo supr. ubi dicitur, quod, si in excommunicatione minori celebret, *peccet graviter*; non autem, quia ministrat, ut patebit; ergo quia recipit. Dubitatur autem, an licet Sacramenta illicitè, tamen valide recipiat? affirmativam teneri à Navarro, & Covar. Vasquez autem, & alii, quos citat, & sequitur Hurtado cit. n. 3. ait, esse inhabilem ad recipiendum Sacramentum poenitentiae, esto naturaliter oblitus esset suæ excommunicationis; quod Ecclesia cum removeat à Sacramentorum susceptione, quantum potest; Sed P. Anton. Efcobar. Theol. mor. l. 10.

50. sect. 2. d. 51. probabiliter censet, quod etiam poenitentiam valide recipiat, si nullam in eius receptione culpam commisit; Ecclesia enim licet prohibeat, non tamen irritat.

2020 Not. 4. in quaestione, an talis illicitè ministrat Sacramenta? affirmativam teneri à Soto, Layman, Suarez, aliisque apud Bauny t. 5. D. 6. q. 1. qui docent cum peccare venialiter; sed probabile cenfeo, nec venialiter peccare. Non enim agit contra ullam legem; nec etiam ex eo, quod recipere sit prohibitus, irreverentiam facit dando. Sic Navarr. apud Bauny, §. quodsi, Fillucius tr. 13. n. 22. Suarez D. 24. S. 2. n. 12. aliique apud Escob. cit. n. 281.

2021 Unde cum in c. Si celebrat, dicitur de excommunicato excommunicatione minori: peccat autem confitendo Ecclesiastica Sacramenta, intelligendum de collatione eorum, quæ conjuncta est, cum susceptione, ut colligitur ex contextu, ubi dicitur, quod non videatur remotus à collatione, sed participatione Sacramentorum, quæ in sola consistit perceptione. Hinc excommunicatus excommunicatione minori potest aliquem ab excommunicatione licitè absolvere. c. duobus, 56. de sent. excom. ibi: duobus collata potestas, ut à minori excommunicatione, si in ipsam inciderint, invicem se absolvant, utroque ligato vinculo excommunicationis hujusmodi, non expirat.

2022 Not. 5. excommunicatum excommunicatione minori, ex hoc, quod illicitè in illa celebret, non fieri irregularem. Nam ut in tali casu illa irregularitas contrahatur requiritur peccatum commissum ob activum exercitium Ordinis: sed ex eo, quod celebret activè, non committit ullum peccatum; peccat enim solum ex eo, quod sacram Eucharistiam recipiat; ergo. Sic Hurtado cit. n. 5. & habetur c. Si celebret, cit. in n. 2016.

2023 Not. 6. Electionem passivam taliter excommunicati, prababilius valere; & solum irritandam esse; cum scienter facta est; ut dicitur. Si celebret, in n. 2016. Unde quando Innocentius III. in c. postulas, eod. electionem excommunicati vocat irritam, loquitur de excommunicato majore; nam hæc semper intelligitur, ubi simpliciter sermo est de excommunicatione juxta n. 1855. Neque dicas: ergo si talis electio fiat cum ignorantia, quod eligendus irreti-

Tom. V.

tus sit excommunicatione minori, non erit irritanda; sic enim non est facta scienter. Re. enim cum P. Bauny, §. ad partem alteram, negando illatum; quia ignorantia non facit eum habilem, qui ratione excommunicationis inhabilis est ad persistendum in electione facta; unde talis electio non deficit à firmitate ratione eligentium illum, sed ratione eligendi.

Not. 7. hanc excommunicationem 2024 vocari minorem, non quod parvâ re prive; sed primò, quia infligitur ob minus peccatum, quam excommunicatio major; 2. quod habeat minores & pauciores effectus, quam major; 3. quod opinione hominum minus sit, tantùm à Sacramentorum participatione removeri, quam ab omni Fidelium communione.

Not. 8. causam materialem hujus cen- 2025 suræ esse conversationem, seu communionem cum excommunicato vitando, sive mortalis sit, sive venialis. Causam efficientem esse secundum jus, & hominem. Jus, quod ipso facto infligit hanc censuram ei, qui illicitè communicat cum excommunicato; hominem, cum casu imponit in poenam culpæ. Sed hoc postremum nunc in casu non est. Contrahitur autem in omni casu illicitæ communicationis cum excommunicato vitando, de quo in præmissis actum est. Illud not. per communicationem cum excommunicato vitando semper quidem incurri tantùm minorem excommunicationem; esse tamen casus, in quibus si Clericus scienter, & sponte in divinis communicat cum excommunicato à Papa, incurratur excommunicatio major, ut jam diximus ex c. Significavit, 18. h. t.

ARTICULUS XVII.

De absolutione ab excommunicatione.

Quæ pertinent ad absolutionem à cen- 2026 suris in genere, diximus à n. 1819. ubi etiam de divisionibus variis hujus absolutionis, aliisque ad eam pertinentibus. In præsens agendum de eo, qui per absolutionem tollere possit excommunicationem. Cum autem jam dixerimus à n. 1820. an excommunicatio possit auferri absque absolutione? 2. à n. 1820. an tollatur morte censurati, vel censurantis? 3. à n. 1823. an solâ emendatione Rei? 4. ex n. 1823. an lata ad tempus, eo ipso sine ulla absolutione cesset appulsu termini?

LII 2

§. ex